

Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!

Willebroekkaai 36

1000 Brussel

LEERPLAN

TWEEDE GRAAD

SECUNDAIR

ONDERWIJS

DECOR EN ETALAGE

SPECIFIEK GEDEELTE

ARBEIDSMARKTGERICHTE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR

(3de en 4de jaar)

LEERPLANNUMMER

2A/DECOR

INSPECTIENUMMER

GSO-2024-1108-Gemeenschapsonderwijs-adv-V25

Versiedatum

31/01/2024

STUDIEDOMEIN

KUNST & CREATIE

Inhoudstafel

Inleiding	3
Samenhang	3
Eigenheid van de studierichting	3
Doelgroep	3
Gepersonaliseerd Samen Leren	4
Ruimte voor het eigen pedagogisch project	4
Logische doorstroombmogelijkheden	4
Opbouw van de leerplandoelen	5
Herkomst van de doelen	5
De leerplandoelen	5
Subdoelen	6
Minimale inhoudelijke afbakening	6
Nummering van de leerplandoelen	6
Leerplandoelen	7
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen	14
Minimale materiële vereisten	15
Vakkenkoppeling	16
Pedagogisch – didactische ondersteuning	17

Inleiding

Samenhang

Dit is een leerplan voor het specifieke gedeelte arbeidsmarktgerichte finaliteit, tweede graad.

Dit leerplan moet in samenhang gelezen worden met het leerplan 'Tweede graad secundair onderwijs - Basisvorming arbeidsmarktgerichte finaliteit'.

Tussen het leerplan van het specifieke gedeelte en het leerplan van de basisvorming is een overlap of samenhang tussen leerplandoelen mogelijk. Indien dit het geval is, wordt dit in de GO! Navigator aangeduid, aangevuld met concrete handvaten om deze doelen op een functionele manier te integreren.

Eigenheid van de studierichting

De leerlingen realiseren doelen die in de 3de graad leiden naar de beroepskwalificatie Commercieel ruimtelijk vormgever.

De **commercieel ruimtelijk vormgever** ontwerpt of optimaliseert de organisatie van ruimtes en creëert van grafische en visuele elementen bij deze realisatie rekening houdend met commercieel concept van de organisatie of het merk/label teneinde het commercieel rendement te doen toenemen.

Doelgroep

Leerlingen die het eerste leerjaar van de tweede graad aanvangen in de arbeidsmarktgerichte finaliteit, hebben door het behalen van de eindtermen van de eerste graad de nodige basiscompetenties verworven om de overstap naar de tweede graad succesvol te kunnen maken.

De leerlingen delen vanuit hun keuze voor een bepaalde studierichting eenzelfde interesse. Maar meer nog dan voor de basisvorming zullen de kenmerken van de leerlingen in de tweede graad voor het specifieke gedeelte verschillen. Behalve verschillen op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak zijn er ook verschillen door de gevolgde vooropleiding.

In de eerste graad hebben leerlingen in het kader van een brede, oriënterende graad gekozen voor een basisoptie.

- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die aansluit bij deze studierichting hebben al enigszins kennis gemaakt met de inhoud van deze studierichting. Afhankelijk van de gevolgde basisoptie in de A- of B-stroom zal de voorkennis echter grondig verschillen.
- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die minder of niet aanleunt bij de deze studierichting hebben minder of geen voorkennis.

In een aantal gevallen stromen leerlingen op basis van leeftijd in een studierichting in de tweede graad in, op voorwaarde van een gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad.

Vanuit het bovenstaande kunnen de leerlingen voor het specifieke gedeelte beschouwd worden als een zeer heterogene groep. Daarom is het belangrijk om, bij het begin van de graad, de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om zo als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de tweede graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de tweede graad.

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met élke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Logische doorstroommogelijkheden

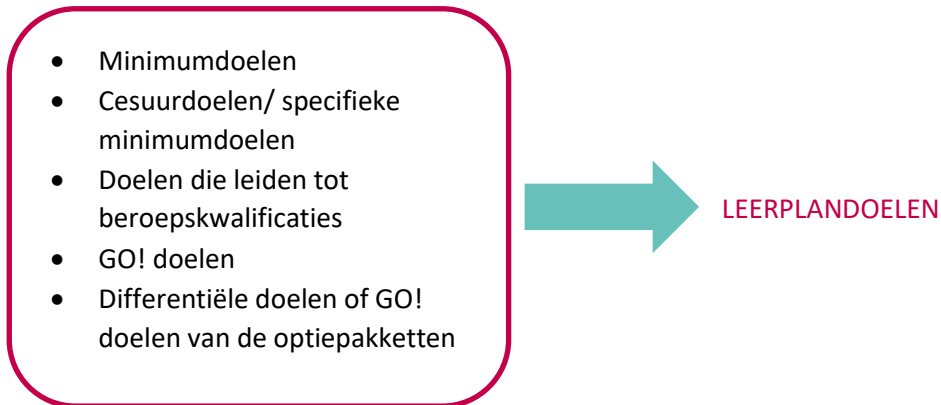
Deze studierichting heeft een logische doorstroom naar:

- Decor, etalage en publiciteit (arbeidsmarktgerichte finaliteit, derde graad)

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- minimumdoelen
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules... kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
Geen enkel leerplandoel heeft 'memoriseren' als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels... kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... en aan de hand van criteria, argumenten... een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht... een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie...

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een 'hogere' beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren.

Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK2_01.01

1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volgnummer (bijvoorbeeld BK2_01.01):
  - BK2: Het gaat hier over een doel uit de tweede graad dat leidt tot een beroepskwalificatie
  - 01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
    - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
    - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1, kennisdoel cd of geen nummer):
  - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier. De curriculumdossiers tweede graad dubbele finaliteit zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
  - In de plaats van het nummer kan er ook 'kennisdoel cd'. Dit betekent dat een kenniselement uit het curriculumdossier als een zelfstandig doel is opgenomen.
  - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK2_01.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK2_01.01.01):
  - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK2_01.01.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen

BK2_01.01

1

De leerlingen werken onder begeleiding in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.

toepassen

BK2_01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om teamgericht te werken.

BK2_01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om doelgericht te communiceren.

BK2_01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding interne procedures en afspraken toe.

BK2_01.02

2

De leerlingen handelen onder begeleiding kwaliteitsbewust.

toepassen

BK2_01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.

BK2_01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor planning en organisatie toe.

BK2_01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor kwaliteitscontrole toe.

BK2_01.03

3

De leerlingen handelen onder begeleiding economisch en duurzaam.

toepassen

BK2_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK2_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

BK2_01.04

4

De leerlingen handelen onder begeleiding veilig, ergonomisch en hygiënisch.

toepassen

BK2_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK2_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot ergonomisch handelen.

BK2_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK2_02.01

De leerlingen illustreren methodisch toepassingen van (commercieel) ruimtelijke vormgeving in tijd en ruimte.

- soorten productpresentaties, decoraties, ruimtelijke vormgeving
- historische en plaatsgebonden context(en)
- beschouwing- en in illustratiemethoden

begrijpen

BK2_02.02

6

De leerlingen illustreren evoluties rond grafische en decoratietrends en -sferen, in relatie tot de eigen werkzaamheden.

- trendgevoeligheden en sferen in decoratieve, publicitaire- en vormgevingsuitkomsten
- relevante(digitale) informatiebronnen en -kanalen

begrijpen

BK2_02.03

De leerlingen doorlopen gefaseerd een creatief proces bij de uitvoering van de opdrachten.

- basisfasen van het creatief proces
- creatieve strategieën en creatief concept
- ideeverkenningsmethoden

toepassen

BK2_02.04

De leerlingen gebruiken diverse aangereikte artistieke bouwstenen, materialen, basistechnieken en methodes, eigen aan het gebruikte medium in functie van de opdrachten en creaties.

- artistieke (basis)bouwstenen en beeldelementen binnen beeld en (digitale) media
- diverse materialen en grondstoffen
- conventionele en digitale basistechnieken en methodes
- twee- en driedimensionale beeldtaal binnen de vormgeving en productpresentatie

toepassen

BK2_02.05

5

De leerlingen plannen en bereiden onder begeleiding de eigen werkzaamheden of activiteiten voor.

toepassen

BK2_02.05.01

Subdoel 1

De leerlingen stellen een plan van aanpak op met aandacht voor werktijd, voorbereiding, ideeontwikkeling, organisatie visualisatie en presentatie.

- verschillende stappen binnen een werkplan
- tijdinschatting
- instructie- en opdrachtfiles

BK2_02.05.02

Subdoel 2

De leerlingen stemmen via instructiefiche de basismaterialen, grondstoffen, (digitale) apparatuur, toebehoren en werkplek af in functie van de uit te voeren opdracht of activiteit.

- werkfiles/opgaveblad
- afspraken voor inrichting en veiligheid werkplek

BK2_02.06

7

De leerlingen werken passende oplossingen uit voor problemen binnen het eigen takenpakket.

toepassen

BK2_02.06.01

Subdoel 1

De leerlingen verkennen ideeën en oplossingen voor opdrachtvraag of problemen.

- methodes voor oplossingsgericht werken en (beeldend) denken
- creatieve denktechnieken

BK2_02.06.02

Subdoel 2

De leerlingen werken de gekozen oplossing uit.

- methodes voor oplossingsgericht handelen
- creatiesprocessen eigen aan het medium

BK2_02.07

15

De leerlingen beheren het materiaal en materieel.

- richtlijnen en procedures voor onderhoud, bewaring en beheer van materialen en grondstoffen
- richtlijnen en (digitale) technologieën voor dataopslag en databeheer
- controleafspraken voorraden

toepassen

BK2_02.08

9

De leerlingen maken een grove schets en tekening voor integratie in een totaalontwerp.

- aangepaste (digitale) teken- en schetsmethodes voor visuele waarneming en weergave
- (digitale) tekenmaterialen, dragers en formaten
- aandachtspunten bij grove schetsen

creëren

BK2_02.09

De leerlingen visualiseren eenvoudige ruimtes en/of objecten voor decor, presentatie of etalage-toepassingen na instructie en volgens opdrachtbrief.

- strategieën voor het vertalen van een idee naar een 2D- of 3D conventioneel, analoog of digitaal beeld
- basisprincipes visualiseren of ruimtelijk ontwerp

toepassen

BK2_02.10

8

De leerlingen voeren een eenvoudig werkplan uit.

- de verschillende stappen in een werkplan: waarnemen, schetsen, vormgeven, ontwikkelen, bijsturen, presenteren
- creatieprocessen eigen aan het medium
- aanvullen werkplan voor aanpak

toepassen

BK2_02.11

10

De leerlingen werken een visualisatie uit in functie van de opdracht.

- visuele weergavetechnieken
- verbanden tussen styling en compositie
- licht, kleur en vorm
- aangepaste selectie van kleur, stijlen en materialen
- standaardfuncties en toepassingen van domeinspecifieke (2D/3D) software(programma's)
- standaardtoepassingen van courante (rand)apparatuur, digitale/mixed media of multimedia

toepassen

BK2_02.12

11

De leerlingen werken grafische elementen uit in functie van de opdracht.

- (digitale) technieken en elementen voor grafische weergave en bewerking van beelden, tekst, computergraphics, afbeeldingen en illustraties
- (digitale) illustratietechnieken
- typografische regels
- domeineigen software en randapparatuur voor opmaak en (grafische en fotografische) vormgeving en print
- domeinspecifieke software voor grafische elementen in 2D en 3D
- grafisch charter

toepassen

BK2_02.13

12

De leerlingen verzorgen de lay-out en opmaak van grafische toepassingen.

- eenvoudige principes van grafische vormgeving
- basisstrategieën (digitaal) vormgeving en lay-out
- opmaakvereisten en eenvoudige typografische regels

toepassen

BK2_02.14

13

De leerlingen selecteren en bewerken beeldmateriaal.

- technieken voor bewaren, selecteren en exporteren van beelden en visualisaties
- eenvoudige (digitale) beeldbewerkingstechnieken
- technieken voor kleur en kleurgebruik
- selectie van kleuren, stijlen en materialen
- domeinspecifieke software

toepassen

BK2_02.15

14

De leerlingen presenteren onder begeleiding decoratieve producten en grafische toepassingen.

- technieken voor presenteren, decoreren, vormgeven en etaleren van producten en toepassingen
- compositie en evenwicht
- presentatieaspecten
- basismogelijkheden voor het inzetten van materialen, apparatuur, hulpmiddelen en producten voor presentatie
- verschillende doelgroepen

toepassen

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de tweede graad arbeidsmarktgerichte finaliteit worden de eerste stappen gezet met het oog op het realiseren van de competenties van de onderliggende beroepskwalificaties in de derde graad. In de tweede graad worden elementen van deze competenties aangeleerd en dit steeds met een beperkte mate van autonomie. Geen enkele beroepsgerichte competentie wordt bijgevolg volledig en op het gevraagde beheersingsniveau van de beroepskwalificatie in de tweede graad (niet – OK2) gerealiseerd.

Minimale materiële vereisten

Voor het realiseren van de leerplandoelen is er nood aan voldoende materialen en de nodige uitrusting opdat deze kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Voor de school is het belangrijk dat ze in kaart brengt welke materialen en uitrusting er minimaal nodig zijn om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Deze materialen en uitrusting hoeven niet noodzakelijk op school aanwezig te zijn. De school kan immers ook gebruik maken van materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven...

Op de GO! Navigator worden er, voor deze doelen waarvoor dit relevant is, suggesties gedaan met betrekking tot het in kaart brengen van de minimale materiële vereisten.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling is terug te vinden op de website van het GO! (rubriek leerplannen).

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een uitgebreide pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.